

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

NOG DE WET OP DE WEDERZIJDSCHE VERPLICHTINGEN DER ECHTGENOOTEN.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep te Brussel. — 9e Kamer. — 7 Juli 1932. *Taalgebruik. — Wet van 3 Mei 1889. — Klacht. — Openbare vordering.*
Hof van Beroep te Gent. — 4e Kamer. — Arrest van 25 Mei 1932. — *Bewijsmiddelen van den eisch der Burgerlijke Partij. — Berekening der schadevergoeding. — Fictie verklaringen van bedrijfsinkomen geen uitsluitelijk, doch alleen een aanvullend bewijsmiddel.*
Burgerlijke Rechtbank van Dendermonde. — 1ste Kamer. — Zetelende in Handelszaken. — 29 Oktober 1932. — *De artikelen 1582 en 1583 van B. W.*

Burgerlijke Rechtbank van Brussel. — 7e Kamer. — 13 Februari 1932. — *I. Vermogensverrijking zonder oorzaak. — Onderhoud van kind door derden. — Vergoeding verschuldigd door de ouders. — II. Schenking. — Stilschrijven, geen bewijs.*

NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK.

Hof 's Gravenhage, III. — 11 Februari 1932. — Art. 401 B. W. — *Aanvaring « Hasia »-« Keulse Vaart »-« Pieter Codde ».*

NECROLOGIE.

BIBLIOGRAPHIE.

BALIELEVEN.

Nog de wet op de Wederzijdsche Verplichtingen der Echtgenooten

Het « Rechtskundig Weekblad » heeft reeds eenige artikels gewijd aan de Wet van 20 Juli 1932. Alles is nochtans verre van gezegd over deze wet, die op velerlei gebied onze bestaande wetgeving wijzigt. Zij brengt ons in Burgerlijk recht nieuwe grondbeginselen, waarvan de draagkracht niet mag onderschat worden.

Dat aan den onrechtvaardigen toestand waarin het Burgerlijk Wetboek de gehuwde vrouw plaatste, een einde moet gesteld worden, daarover zijn én de rechtsgeleerden én de openbare meening het eens. Dankbaar moet men dan ook zijn aan Mr Wittemans en Mevrouw Spaak, die samen met enkele andere senatoren het initiatief genomen hebben een wetsvoorstel neer te leggen, dat — gewijzigd en aangevuld door de Commissie van Herziening van het B. W. — na debatten, waar wijlen Mr Alberik de Swarte de principiële verdediging op meesterlijke wijze leidde, in April 1927 door de Senaat werd goedgekeurd. De toen aangenomen tekst werd in Juli l.l. ongewijzigd en zonder bespreking door de Kamer van volksvertegenwoordigers gestemd.

Misschien ligt het aan die werkwijze, dat de wet geen technisch meesterstuk is en in de praktijk tot menig geschil zal leiden. Zij schept verwarring op gebied van het patrimonial huwelijksstelsel en van de burgerlijke rechtspleging.

Het eerste wetsvoorstel van tien jaar geleden bevatte een geheel van soms zeer vooruitstrevende bepalingen, ter bescherming der arbeidende vrouw. De wet gestemd den 20n Juli 1932 is veel uitgebreider ofschoon zij minder ver gaat in de ontvoogding der gehuwde vrouw. Zij vervangt gansch het hoofdstuk betreffende de wederzijdsche verplichtingen der echtgenooten (Hoofdst. VI, Titel V van Boek I, B. W.), doch raakt tevens aan andere rechtsbegrippen.

Ten minste vijf punten worden er in behandeld:

1° De verplichtingen der echtgenooten om in de behoeften van het huishouden bij te dragen.

2° Het recht der gehuwde vrouw om in rechte te verschijnen.

3° Haar recht om verbintenissen aan te gaan.

4° Het uitoefenen van een afzonderlijk beroep door de gehuwde vrouw.

5° De vorming van een bijzonder patri-

monium in het huwelijk, nl. dat der voorbehouden goederen.

Daar zit het euvel: te veel — soms zonder voldoende rekening te houden met de waarde van reeds lang gebezigde bepalingen. Volmaaktheid van wetbepalingen is een ideaal. Maar de rechtszekerheid, die voortspruit uit een gevestigde interpretatie in de rechtspraak is een kostbare waarborg.

De aandacht te roepen op een paar gebreken van de nieuwe wet, van dat standpunt gezien, is het doel van dit artikel, — en de lezer zal begrijpen dat wij daardoor niet wenschen afbreuk te doen aan al het goede, dat zij bevat en beoogt.

Wij bespreken heden slechts de nieuwe rechtspleging betreffende de bijdrage der echtgenooten in het onderhoud des gezins. Het B. W. art. 214 verplicht den man aan de vrouw al het noodige voor de behoeften van het leven te verschaffen, volgens zijn stand en zijn vermogen. Het nieuwe art. 214b luidt: Elke echtgenoot draagt bij in de behoeften van het huishouden volgens zijn vermogen en zijn staat.

Schijnbaar een nieuwe verplichting der vrouw! Maar de man beschikte vroeger als hoofd der gemeenschap over alle inkomsten vanwege de vrouw voortkomende. In werkelijkheid is de nieuwe bepaling slechts noodig geworden omdat aan de vrouw rechten van beheer en beschikking worden gegeven op de voortbrengselen van haar eigen arbeid en bezigheid.

De nieuwe formule is de grondsteen voor de spoedrechtspleging die de wet schept om aan den eenen echtgenoot de mogelijkheid te verlenen om de inkomsten van den andere in ontvangst te nemen, in de voorwaarden en tot beloop van een bedrag door den vrederechter te bepalen.

De nieuwe rechtspleging is buitengewoon vereenvoudigd: een mondeling of schriftelijk verzoek bij den vrederechter, een verwittiging van den griffier, en een vonnis uitvoerbaar niettegenstaande elk verhaal, zelfs op de minuut. Tusschen haakjes, de Nederlandsche tekst van art. 214c zegt: « niettegenstaande verzet en desnoods niettegenstaande beroep » — wat natuurlijk een missing is. De Fransche tekst is: « nonobstant appel et, s'il y a lieu, nonobstant opposition ».

Deze vereenvoudiging heeft de vraag

doen rijzen of de vrederechter de hem verleende bevoegdheid mag bezigen wanneer de echtgenooten in feite niet meer samenwonen. Sommige vrederechters, — zie b.v. vonnis van den heer vrederechter Mr de Keyzer, 25 Oktober 1932, R. W. 1932, 104, — hebben gemeend, dat wanneer de echtelieden niet samen wonen, deze spoedrechtspleging den Vrederechter niet toelaat om het onderzoek met de noodige wettelijke waarborg te doen geschieden. Zij besluiten dan ook, dat in dit geval art. 214c slechts toepasselijk is voor zoover de klagende echtgenoot zijn recht op onderhoudsgeld bij middel van een gewonen en voorafgaandelijke titel heeft doen erkennen. De Vrederechter zou dus in dit geval slechts tusschenkomen om de uitvoering van dien titel te bewerkstelligen.

Wij betwijfelen zeer of deze verklaring de juiste is. Inderdaad in dit geval kan de klagende echtgenoot zich tot den Voorzitter in Kortgeding begeven. En in de meeste gevallen zal de Voorzitter hem een titel bezorgen, eveneens uitvoerbaar bij voorraad en ten voorloopigen titel, — ofschoon hij evenmin gelegenheid heeft om een ingewikkeld onderzoek te doen plaats grijpen. Zie uitspraak van Voorzitter M. Diercxsens, Antwerpen, 25-10-32. R. W. 1932, 143.

Dit twistgeschil is om zoo belangrijker, dat de nieuwe Belgische wet veel verder gaat dan de Fransche wet van 13 Juli 1907, die als model gediend heeft. Deze wet stelt niet zooals de Belgische alle inkomsten, schuldvorderingen en opbrengsten van den arbeid van den anderen echtgenoot, onder toepassing der spoedrechtspleging.

Art. 214i geeft aan den vrederechter eene verregaande bevoegdheid om aan een der echtgenooten machtiging te verlenen bedragen door derden verschuldigd in ontvangst te nemen, zoo de andere echtgenoot onmondig verklaard werd, afwezig is of in de onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven.

Ook ditmaal geen pleegvormen: een verzoekschrift vrij van zegel en registratie, en onderaan, de door den vrederechter verleende machtiging.

Terloops weze opgemerkt dat onmondig-verklaring in onze wet niet bestaat. De Fransche tekst luidt: « Si l'un des époux est absent, interdit ou dans l'impossibilité de manifester sa volonté... ».

L'interdiction, dat is de ontzetting. Zoo luidt het in de vertaling (B. W. B. art. 489) van de officieële vertalingscommissie ingesteld bij K. B. van 18 September 1923. Wij zullen straks nog een ander bewijs hebben van het gebrek aan zorg besteed aan het opstellen van den Nederlandschen tekst.

Maar we hebben het hier over de bevoegdheid van den vrederechter, krachtens art. 214i. Op 1 Februari 1927 stemde de Senaat dit artikel als volgt: « In geval van onmondig-verklaring, afwezigheid of verhindering van een der echtgenooten... (empêchement) ».

Bij de tweede lezing, op 31 Maart 1927,

werd dit bij-amendement gewijzigd, zoodat de « verhindering » de « onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven » werd. Zonder een woord van toelichting. Is er nu een verschil? Zal de vrederechter die onmogelijkheid moeten doen vaststellen?

Merkwaardiger nog en, vreezen wij, bron tot groote betwisting, is de spoedrechtspleging in de bevoegdheid van den Voorzitter der Rechtbank van Eersten Aanleg (art. 214j). Hij kan alle door het belang van den klagenden echtgenoot en van de kinderen vereischte spoedeisende en voorloopige maatregelen treffen. Onder meer, de vervreemding van de roerende of onroerende goederen der echtgenooten verbieden, alsmede de verplaatsing van het meubilair (wat is meubilair? Is het de huisraad van B. W. B. art. 533, waarom dan dit on-nederlandsch woord bezigen ter vertaling van « les meubles »?) behoudens nadere bepaling van die waarover hij aan den eenen of den anderen echtgenoot de vrije beschikking zou toekennen.

Het bevelschrift wordt op aanvraag van den echtgenoot die het heeft verkregen binnen een maand na zijn datum, bij uittreksel overgemaakt aan de griffie derzelfde rechtbank om aldaar te worden overgeschreven in een daartoe gehouden register.

Dit is werkelijk geen kinderspel. Senator Mr Lebon had voorgesteld die bevoegdheid te geven aan den voorzitter zetelend in Kortgeding. Maar de verslaggever Senator Braun verzette zich krachtig tegen dit amendement. « Ce n'est pas une juridiction de référé, zegde hij, c'est une juridiction de père de famille! » (Ann. Parl. 1926-27, bl. 161). En het verslag der herzieningscommissie zegt eveneens: « Les décisions du président étant provisoires et répondant uniquement aux nécessités du moment, il n'y a pas lieu de prévoir un recours devant le tribunal ». Wij hebben dus te doen met een uitspraak — die geen vonnis is maar die zonder verhaal en dadelijk hare uitwerkselen heeft. Op een opmerking van wijlen Alberik de Swarte bevestigde M. Braun ook dat er geen beroep kon worden aangeteekend.

Vreesachtig verwachten wij de toepassing dezer bepaling, — ons tevens afvragende welke de waarde is van deze zeer bijzondere overschrijving in de bijzondere registers op de griffie van de bijzondere beslissingen van den Voorzitter.

Is deze overschrijving een waarborg voor derden, die zouden geneigd zijn deze tijdelijke onvervreembare goederen aan te koopen? Dan beteekent het dat de koper van meubelen (of meubilair?) in de toekomst zich eerst zal moeten vergewissen op de griffie, of de man die ze hem verkoopt er wel mag over beschikken. Maar dat is nog niet genoeg. Want, vermits we met spoedeisende maatregelen te doen hebben, kan men zich afvragen of die verkoop niet kan bestreden worden zelfs vóór de overschrijving, zoo deze overschrijving pas later gebeurt, maar binnen de maand.

We meenen er genoeg van gezegd te

hebben om aan te toonen, dat de wet van 20 Juli 1932 op deze punten aan een dringende herziening moet worden onderworpen.

In een volgend artikel zullen wij aantoonen, dat er ook leemten en zwakten zitten, in de andere deelen der wet.

Heden willen wij slechts twee opmerkingen maken om te sluiten.

Eene, betreffende een belangrijke fout in den Nederlandschen tekst van art. 224b. Deze bepaling, ééne der belangrijkste der wet, voorziet de rechten der vrouw over hare voorbehouden goederen. Zij mag zonder toestemming van haar man die goederen verhuren, verpanden, onder een bezwarenden titel vervreemden en daarover kosteloos beschikken voor de instelling der gemeenschappelijke kinderen. In het Fransch mag zij dat doen « dans l'intérêt du ménage ou pour l'établissement des enfants communs ». Heusch, geen gelijkheid in rechte en in feite!

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9e KAMER — 7 JULI 1932

Voorzitter: M. Istas
Raadsheeren: M.M. Van Nerom en Bail
Advocaat-Generaal: M. Louveaux
Pl.: MMrs Wilmots, Stoffsels, Stryckers

TAALGEBRUIK — WET VAN 3 MEI 1889 — KLACHT — OPENBARE VORDERING.

De klacht van het Beheer van Finantiën is onafhankelijk van de openbare vordering, hoewel deze laatste slechts door eene voorafgaandelijke klacht in werking treden kan.

De term « proceduur » wordt door deze wet in engen zin gebruikt en omvat niet een klacht door het beheer van Finantiën neergelegd.

De wet op het gebruik der talen in rechtszaken is dus niet toepasselijk op deze klacht.

ARREST

Over de beroepen door het Beheer den 9 Juli 1931, door Leestmans Felix, den 10 Juli 1931 door Mares P. H., den 11 Juli 1931 en het Openbaar Ministerie ingesteld tegen het vonnis tegen sprekelijk en op verzet den 3den Juli 1931 door den eersten rechter geveld:

Aangezien het indienen der klacht door het Beheer van Geldwezen niet mag verward worden met het inspannen der openbare actie aan het Beheer toegekend en strekkende tot de toepassing der boete en der verbeurdverklaring;

Aangezien de klacht het Openbaar Ministerie alleenlijk instaat stelt de actie hem toebehoorende tot het opleggen der hoofdgevangenisstraf in beweging te brengen;

Aangezien de klacht volstrekt niet de uitoefening zelf dier actie daartelt, daar deze laatste aan het Openbaar Ministerie voorbehouden is;

Aangezien, als men aannemen moet dat de klacht de openbare actie noodzakelijk in gang zet, zij nochtans de openbare actie van het beheer tot verwijzing der boete en verbeurdverklaring niet uitmaakt, dat zij ook niet vertegenwoordigt of vervangt de burgerlijke actie van het beheer tot het bekomen der rechten en accijnzen, vermits deze actie van de openbare actie van het beheer verschillend is;

Aangezien zoowel de openbare als de burgerlijke actie van het beheer niet door de klacht maar alleenlijk door de daging en de beslitselen ten verzoeken van het beheer ingeleid is;

Dat, indien de uitoefening der actie van het Openbaar Ministerie onontvankelijk is in geval zij niet door eene voorafgaande klacht van het Beheer opgewekt is, men daaruit niet mag afleiden dat de klacht met eene akte van tenuitvoerbrenging van de actie van het Openbaar Ministerie gelijk moet gesteld worden;

Aangezien daaruit voortvloeit dat de klacht waarvan sprake in het eindlinea van art. 247 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 aan geen enkele bijzondere of hoofdvereischte pleegvormen onderworpen is, dat hetgeen alleenlijk noodzakelijk en voldoende voorkomt, is dat het door het Openbaar Ministerie bewezen werd, dat vooraleer te handelen het in bezit is gesteld geweest van een stuk, onverschillig welk van het Beheer uitgaande en die op uitdrukkelijke en onbetwistbare

De tweede betreft een missing in het anders zoo duidelijk résumé van M. Wittemans geslopen, in R. W. 1932, 150. Hij schijnt te zeggen dat het uitoefenen van een beroep door de vrouw voortaan door stilzwijgende machtiging van den man mogelijk is en dat een machtiging onnoodig is, wanneer de man afwezig is, zelfs om aan de vrouw toe te laten het beroep van advokaat uit te oefenen. Dit was inderdaad zoo na de eerste stemming in den Senaat, maar bij de tweede lezing kwam de Senaat er op terug. (Ann. Parl. Senaat 1926-27, blz. 473). De eindtekst der wet neemt geen stilzwijgende machtiging aan en heeft art. 233e doen verdwijnen, zoodat de wet van 7 April 1922 voor de vrouwadvokaat onveranderd werd behouden. Het ware wellicht beter, zooals M. Wittemans het voorstelt. Maar wet is wet: dura lex sed lex.

Prof. NIKO GUNZBURG.

wijze het inzicht van het Beheer vervolgen in te spannen, kenbaar maakt;

Dat in die omstandigheden de klacht niet kan, noch mag vergeleken worden met eene akte van rechtspleging of rechtsvordering deel makende van de uitoefening, 't zij der actie van het Openbaar Ministerie, 't zij der openbare en burgerlijke actiën van het Beheer;

Aangezien de beschikkingen der wet van 3 Mei 1889 op het gebruik der Vlaamsche taal, de klachten niet omvatten;

Dat volgens de voorschriften van art. 1 der wet, de akten die in het Vlaamsch moeten opgesteld worden, zijn, in de eerste plaats de processen-verbaal aangaande opsporing en vaststelling van misdaden, wanbedrijven en overtredingen, processen-verbaal die 't zij van ambtswege, 't zij na nederlegging eener klacht opgemaakt zijn;

Dat de rechtspleging in art. 2 voorzien, de processen-verbaal beoogt, en aldus de klacht, gebeurlijk in zake neergelegd, daartoe volstrekt niet behoort;

Aangezien vermeld artikel alleen de rechtspleging in strafzaken met inbegrip van vordering en verdediging beoogt;

dat de uitdrukking « rechtspleging » in den engsten zin des woords door de wet gebruikt is, 't is te zeggen: het uitoefenen zelf der openbare en burgerlijke actiën in strafzaken;

Dat daaruit volgt dat de klacht van het bestuur ten opzichte der wet van 3 Mei 1899, niet verschillend is van de andere klachten in den uitgestreken zin genomen en welke aan de voorschriften dier wet ontsnappen (zie Garraud, Traité théorique et pratique d'instruction criminelle 1907, Boekd. II, bladz. 352-353, n° 161, nota's 8 en 9, blad. 338-339, n° 152, Boekd. II, bl. 620, n° 744; R. Janssens de Bisthoven: Le Ministère Public et les poursuites en matière de douanes et accises, Luik 1924, bladz. 10, par 3; Adan: Loi générale du 26 août 1822, Comment. art. 247 Pand. Belges, v° flamand (langue) n° 86-88 en 146-148 verenigd, Verbrekingshof van België, 3 Maart 1890, Pas. 1890, I, 103, art. 66, wetboek van lijfstraffelijk onderzoek);

Dat uit dit alles voortspruit, dat de huidige klacht, omdat ze werd opgesteld in het Fransch niet nietig is;

Aangezien de klacht van het Beheer, zooals het hierboven aangetoond werd, geldig zijnde, — het vooronderzoek daarop volgende en namelijk de gedane huiszoekingen en inbeslagnameingen enz. eveneens geldig zijn;

Dat het bijgevolg volstrekt niet opgaat, en overigens van geenerlei nut is den onderzoeksrechter desaangaande te onderhooren;

Aangezien de inbeslag genomen stukken rechtens en op geldige wijze bij den bundel gevoegd werden;

Aangezien de, in zake onmisbare stukken, zich in den bundel bevinden, dat het aldus niet behoort de zaak te schorsen tot dat zoogezegde onmisbare stukken zouden ingebracht worden.

Om deze redenen:

Het Hof,

Verklaart geldig en van waarde de in het Fransch opgestelde klacht, door het Beheer aan den Procureur des Konings den 31 Augustus 1927 gericht, en het

vooronderzoek daarop volgende, namelijk de verrichte huiszoekingen en inbeslagnameingen van stukken;

Verklaart eveneens geldig de dagvaareringen door het Beheer aan Leestmans Felix, Mares en 't Syen beteekeend.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e KAMER — ARREST VAN 25 MEI 1932

Voorzitter: M. Van der Linden
Raadsheeren: M.M. De Clercq en De Poorter
Op. Min.: M. Remy
Pl.: Mr De Schryver en Mr De Cortier
c/ Mr Percy (Antwerpen)

BEWIJSMIDDELEN VAN DEN EISCH DER BURGERLIJKE PARTIJ — BEREKENING DER SCHADEVERGOEDING — FISKALE VERKLARINGEN VAN BEDRIJFSINKOMEN GEEN UITSLUITELIJK, DOCH ALLEEN EEN AANVULLEND BEWIJSMIDDEL.

De fiskale verklaringen betreffende het bedrijfsinkomen van een handelaar kunnen niet aanzien worden als het uitsluitelijk bewijsmiddel voor de bepaling der jaarlijksche winst; zij kunnen enkel als aanvullend bewijs beschouwd worden, voor zooveel zij vrijwillig voorgebracht zijn geweest.

Een rekenplichtig deskundig onderzoek is het eenige probate bewijsmiddel voor de vaststelling van het bedrijfsinkomen van een handelaar.

Op. Min. t/ Heyvaert

Overwegende dat de betichte, het Openbaar Ministerie, de burgerlijke partij en de burgerlijk verantwoordelijke partij zich tijdig en regelmatig in hooger beroep hebben voorzien tegen het vonnis uitgesproken door de boetstraffelijke rechtbank van Gent, in datum van 29 Juni 1931;

A. — Op strafrechterlijk gebied:

Overwegende dat de feiten ten laste van den betichte gelegd door het onderzoek voor het Hof gedaan bewezen zijn gebleven zooals zij door den eersten Rechter werden aangenomen en beoordeeld;

Dat de burgerlijke partij van achter aangereden is geweest door de vrachtauto gestuurd door den betichte, terwijl zij op haren uitersten rechterkant van den Brusselschen steenweg reed, op ongeveer een meter tot een meter en half van het rechtervoetpad, en hare kar goed verlicht was van voren; op de linkerzijde met een bollantaarn wit licht uitstralend in de richting van den betichte; dat de betichte de ingeroepen wetsbepalingen niet aanduidt waarbij de burgerlijke partij verplicht was de kar te trekken en niet vooruit te steken;

Dat diensvoglens de betichte de uitsluitelijke schuld moet dragen van het ongeval, des te meer daar de groote baan, waar het ongeval gebeurde zeer klaar verlicht is;

Dat de uitgesproken straf rechtmatig is en dient behouden te worden;

Overwegende dat het niet bewezen is, dat de burgerlijke partij hare steekkar in de richting van de tramlijnen heeft gevoerd; dat in alle geval, de betichte over eene voldoende ruimte beschikte om eene aanrijding te vermijden;

Gelet op de wetsbepalingen door den eersten rechter ingeroepen;

B. — Op burgerlijk gebied:

Overwegende dat er een oorzakelijk verband bestaat tusschen de schade aan de burgerlijke partij veroorzaakt en het misdrijf tegen den betichte weerhouden dat het eene rechtstreeks, uit het ander voortvloeit;

Overwegende dat de schade waarvan gewag aan de burgerlijke partij werd veroorzaakt door den betichte handelende als aangestelde van de maatschappij Mega in de uitoefening van de bediening en de werkzaamheden voor dewelke hij door voornoemde Maatschappij werd aangesteld;

Dat de burgerlijke partij terecht beweert dat de fiskale verklaringen betreffende het bedrijfsinkomen van eenen handelaar, in 't algemeen het objectief bewijs niet opleveren van zijne werkelijke winsten in alle geval het uitsluitelijk bewijsmiddel niet uitmaken om deze winsten vast te stellen, dat deze fiskale aangiften enkel als aanvullende bewijzen kunnen beschouwd worden en voor zooveel nochtans zij vrijwillig voorgebracht zijn geweest;

Dat die vrijwillige voorbrenging in onderhavige zaak het geval is en dat bijgevolg die betwisting niet verder moet worden onderzocht, dat er enkel dient opgemerkt dat de voorgebrachte stukken niet

vóór maar na het ongeval werden opge maakt en nedergelegd;

Dat een rekenplichtig deskundig onderzoek als het eenige bewijsmiddel voorkomt ter zake om met zekerheid deze winsten te bepalen en dat dit onderzoek mag beperkt worden op de jaren 1928-1929 en 1930;

Overwegende nog dat het, te rechte is, dat de eerste rechter docteur Faut gelast heeft de burgerlijke partij te onderzoeken onder lichamelijk oogpunt om den graad en den duur der bestendige werkonbekwaamheid vast te stellen maar dat hem bovendien dient opdracht te worden gegeven deze onbekwaamheid te bepalen ten aanzien van het bedrijf der burgerlijke partij van marktkramer en haren ouderdom op het oogenblik van het ongeval;

Om deze redenen:

Het Hof, alle verdere beslitselen verwerpende, rechtdoende wedersprekelijk, tegenover alle partijen;

Aanvaardt de ingestelde beroepen;

Bekrachtigt het bestreden vonnis op strafgebied;

Kosten van het beroep ten laste van den betichte, begroot op 458,30 fr.

En aangezien de kosten ten laste van den betichte de 300 frank overtreffen, het Hof, gezien artikels 2, 4, 5, Wet van 27 Juli 1871, spreekt tegen den betichte den lijfswang uit; bepaalt den duur ervan op acht dagen;

Beslissende op den eisch der burgerlijke partij:

Volledigt het vonnis a quo in den zin dat, alvorens ten gronde te beslissen over de vergoeding toekomende aan de burgerlijke partij, Heer Van de Walle, 17, Martelaarslaan te Gent, aangesteld als rekenplichtige deskundige, na voorafgaandelijk den vereischten eed te hebben afgelegd, zal bepalen bij middel van alle welkdanige gegevens en namelijk de handelsboeken der burgerlijke partij, de wezenlijke winsten door haar behaald ieder der jaren 1928-29 en 30;

Dat de aangestelde docteur Faut, nog zal gelast zijn den graad van bestendige onbekwaamheid der burgerlijke partij vast te stellen in aanmerking nemende het bedrijf van marktkramer door haar uitgeoefend en haar ouderdom op het oogenblik van het ongeval;

Bekrachtigt voor het overige het bestreden vonnis;

En aangezien dit vonnis alleenlijk eene bijhooiige volledige wijziging ondergaat en er bijgevolg voor het Hof geene wettige redenen bestaan om bij toepassing van art. 215 W. Strafrechtspleging, de geheele zaak tot zich te trekken;

Verzendt deze tot den eersten Rechter om aldaar, na de eedaflegging der aangestelde deskundigen te worden behandeld zooals in rechte zal behooren;

Kosten van beroep ten laste van betichte nog te taxeren;

Zegt dat de tusschenkomende vennootschap « Mega » verantwoordelijk is voor die kosten (art. 1384 B. W.).

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN DENDERMONDE

1ste KAMER
ZETELLENDE IN HANDELSZAKEN

29 OCTOBER 1932

Voorzitter: M. van Ginderachter
Rechters: M. van Winckel en M. Matthys
Pl.: Mr Fransmans t/ Mr Seghers

De artikelen 1382 en 1383 van B. W. voorzien twee verschillende oorzaken waaruit de verbintenis spruit om schade te vergoeden, te weten: a) eene daad; b) eene nalatigheid of eene onvoorzichtigheid.

Die daad bestaat in eene uiting van 's menschen bedrijvigheid tijdens wier verloop en door wier voltrekking rechtstreeks aan een ander schade wordt toegebracht.

Om de verbintenis tot vergoeding der schade in hoofde van den dader te doen ontstaan is het vereischt dat de daad een onrechtmatig karakter vertoone.

Is onrechtmatig, en maakt bijgevolg normaal, op zich zelf, een schuld uit, de daad welke, bij niet-nakoming der verbintenis uit de wet om zulks niet te doen, de integriteit van eens anders vermogen met nadeel schendt.

Tot staving van zijnen eisch tot schadevergoeding moet aanlegger enkel en alleen bewijzen dat verweerder de aangeklaagde daad heeft gepleegd en dat die daad rechtstreeks de integriteit van zijn vermogen met nadeel heeft geschonden, zonder daarenboven eenige onvoorzichtigheid of nalatigheid in hoofde van verweerder te moeten doen blijken.

Van zijnen kant ontgaat verweerder geheel of ten deele de verantwoordelijkheid indien hij het bewijs voorbrengt dat de bewuste schending der integriteit van eischers vermogen het uitwerksel is van eene vreemde oorzaak die

hem niet ten laste kan worden gelegd en namelijk in oorzakelijk verband staat met eenig toeval of geval van overmacht, daarin begrepen de eigen onvoorzichtigheid en nalatigheid van den benadeelde.

Buiten de daad van den mensch om, en wanneer de schade rechtstreeks is veroorzaakt door eene zaak welke onder niemands bewaking stond, dan ligt de oorzaak der verbintenis om te vergoeden in de onvoorzichtigheid of nalatigheid waardoor die zaak schadelijk werd gemaakt en dan moet ook aanlegger, tot staving zijner vordering tot herstel der schade, het bewijs van zulke onvoorzichtigheid of nalatigheid bij brengen.

In zake: Van Spitael t/ Franckaert

Gehoord partijen in hunne middelen en besluitselen;

Gezien de processtukken;

Overwegende dat op 20 October 1931, omstreeks 18 uur, een auto bestuurd door Franckaert en een gespan, toebehoorend aan Van Spitael en gevoerd door dezès vrouw, in dezelfde richting reden, en wel, de auto achter de kar; dat de auto tegen de kar is gebotst en de twee voertuigen aldus werden beschadigd;

Overwegende dat de eisch door Van Spitael ingesteld strekt tot betaling der som van 1675 fr. 70, zijnde het bedrag der schade aan zijne kar veroorzaakt; dat Franckaert elke verantwoordelijkheid afwijst en eischers voorstelling der feiten beslist tegensprekt; dat, tegenover die ontkenning, Van Spitael aanbiedt te bewijzen dat de bewuste botsing het gevolg is van verweerders onvoorzichtigheid;

Overwegende dat Franckaert, bij weder-eisch, eene vergoeding vordert ten beloope van 1347 fr. 70 tot herstel der schade welke hij aan zijnen auto heeft geleden; dat hij, tot staving van die vordering van zijnen kant, aanbiedt te bewijzen dat de aanrijding door de gebrekkige verlichting der kar werd veroorzaakt.

Ten aanzien van het recht:

Overwegende dat de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek twee verschillende oorzaken voorzien waaruit de verbintenis spruit om schade te vergoeden, te weten: A. eene daad; B. eene nalatigheid of eene onvoorzichtigheid.

A. Wat de eerste dier oorzaken aangaat:

Overwegende dat de daad, waarvan spraak in de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek, bestaat in eene uiting van 's menschen bedrijvigheid tijdens wier verloop en door wier voltrekking rechtstreeks aan een ander schade wordt toegebracht;

Overwegende dat het echter niet voldoende is, om de verbintenis tot vergoeding in hoofde van den dader te doen ontstaan, dat de daad aan een ander schade berekend hebbe; dat het bovendien vereischt is dat de daad een onrechtmatig karakter vertoone;

Overwegende dat elke tekortkoming aan eene vooraf bestaande verbintenis onrechtmatig is en derhalve in schadevergoeding wordt opgelost (art. 1142 en 1143 B. W.); dat de onrechtmatigheid enkel en alleen voortspruit uit de niet-nakoming eener verbintenis om iets te doen of om iets niet te doen; dat het punt van te weten of de vooraf bestaande verbintenis er eene uit overeenkomst of eene uit de wet is, aldus geen invloed heeft op het ontstaan der verbintenis om te vergoeden, welke uit die niet-nakoming voortvloeit. (Daloz. 1896, II, bl. 457, nota Planiol);

Overwegende dat de wet aan een ieder de strenge verplichting oplegt in geen deele de integriteit van eens anders vermogen te schenden, derwijze dat de daad, welke die integriteit rechtstreeks schendt en dus niet-nakoming insluit der verbintenis uit de wet om zulks niet te doen, onrechtmatig is en bijgevolg, normaal, op zich zelf, de schuld uitmaakt waarvan, naar luid van art. 1382 B. W., de dader de schadelijke gevolgen moet herstellen;

Overwegende, anderzijds, dat ingevolge een algemeen rechtsbeginsel — waarvan het artikel 1147 van 't Burgerlijk Wetboek, dat zich meer in 't bijzonder met de niet-nakoming eener verbintenis uit overeenkomst bezig houdt, slechts eene toepassing is — diegene, welke aan eene vooraf bestaande verbintenis te kort komt, elke verantwoordelijkheid ontgaat, indien hij doet blijken dat die tekortkoming het uitwerksel is van eene vreemde oorzaak die hem niet ten laste kan worden gelegd; dat men daar logisch moet uit afleiden dat de verantwoordelijkheid geheel of ten deele wegvalt wanneer deze die de schadelijke daad heeft gepleegd het bewijs voorbrengt dat die daad geheel of ten deele in oorzakelijk verband staat met eenig toeval of geval van overmacht, daarin begrepen de onvoorzichtigheid en de nalatigheid van den benadeelde zelf;

Overwegende dat uit den samenhang

der voorgaande beschouwingen eenzijdigs volgt dat deze welke het herstel vordert van schade, hem door schending der integriteit van zijn vermogen toegebracht, tot staving van zijn eisch, niet moet bewijzen dat het geleden nadeel voortspruit uit eenige nalatigheid of onvoorzichtigheid, maar enkel: 1° dat verweerder de aangeklaagde daad heeft gepleegd; 2° dat die daad rechtstreeks en onmiddellijk de integriteit van eischers vermogen heeft geschonden; 3° dat die schending hem schade heeft veroorzaakt; en anderzijds, dat het aan dezen, aan wien dergelijke daad wordt aangeijgd, vergund is er het onrechtmatig karakter van uit te wisschen en derhalve den last der verbintenis tot vergoeding te ontgaan, door het bewijs te leveren dat men staat voor een toeval, een geval van overmacht of eene onvoorzichtigheid of een verzuim van den benadeelde (nota van den Heer Procur. Gen. Leclercq. Pas. 1932, I, bl. 200 en v.);

B. Wat de tweede oorzaak betreft:

Overwegende dat wanneer de schade aan een ander rechtstreeks en onmiddellijk wordt veroorzaakt door eene zaak welke, op 't oogenblik van het ontstaan der schade, noch aan 's menschen bedrijvigheid onderworpen (1382 B. W.), noch onder iemands bewaking stond, — de verantwoordelijkheid van den bewaarder door het art. 1384, par. 1 geregeld zijnde, — art. 1383 als oorzaak waaruit de verbintenis tot vergoeding spruit eene onvoorzichtigheid of eene nalatigheid aanduidt, waardoor de zaak schadelijk en hinderlijk werd gemaakt en waarvan het bewijs ten laste valt dan dezen die het herstel der schade vordert (zie bovenaangehaalde nota).

Ten aanzien der feiten:

A. Wat den hoofdeisch aangaat:

Overwegende dat het vaststaat, door de verschillende verklaringen aan de gendarmerie van Temeche gedaan, dat de auto bestuurd door Franckaert de kar van Van Spitael volgde en die kar van achteren heeft aangereiden; dat die aanrijding der kar heeft beschadigd; dat deze daad van den mensch, hierdoor alleen reeds dat zij rechtstreeks de integriteit van aanleggers vermogen met nadeel heeft geschonden, onrechtmatig is en ipso facto de verbintenis medebrengt om de toegebrachte schade te vergoeden, ten ware de dader het bestaan kon bewijzen van eenig geval van overmacht of van eenig toeval waardoor hij van zijne verantwoordelijkheid zou worden ontlast; dat Franckaert aanbiedt te bewijzen: 1° dat hij op het oogenblik der botsing eenen auto heeft gekruist welke zijn kruislicht links en zijn bakenlicht rechts liet branden; 2° dat de kar van Van Spitael niet verlicht was;

Overwegende dat het eerst aangevoerde feit slechts dan, ten opzichte van Franckaert, als toeval of geval van overmacht zou kunnen aanzien worden, wanneer er met zekerheid uit af te leiden viel dat verweerder, verblind geweest zijnde, het bestuur van zijnen auto is kwijt geraakt en niet bij tijds heeft kunnen stoppen; dat het echter, van stonden aan, bewezen is, namelijk door de verklaring welke de genaamde Soutekouw aan de gendarmerie heeft afgelegd, dat Franckaert zou kunnen stoppen hebben om daarna voort te rijden wanneer de baan opnieuw normaal verlicht was; dat de aangehaalde omstandigheid dus noch ter zake dienend, noch afdoende is;

Overwegende dat het tweede feit waarop verweerder zich beroept van aard is om het bestaan van een geval van overmacht te bewijzen, in dien zin dat de schade geheel of ten deele het gevolg zoude zijn van eene onvoorzichtigheid der echtgenoot Van Spitael;

Overwegende dat het bedrag der beeerde schade wordt betwist.

B. Wat den weder-eisch betreft:

Overwegende dat de tweede omstandigheid door Franckaert ingeroepen er toe strekt eene onvoorzichtigheid te bewijzen, zoo beweerd, door de echtgenoot Van Spitael begaan en in oorzakelijk verband met de schade door de kar aan den auto toegebracht;

Overwegende dat het hier een schade geldt door eene zaak berokkend; dat zoo weliswaar de kar door de vrouw van verweerder op tegeneisch werd gevoerd, het toch dezer bedrijvigheid niet is welke voorkomt als onmiddellijke en rechtstreeksche oorzaak der schade aan den auto toegebracht;

Overwegende dat ook het bedrag dezer schade wordt betwist.

Om deze redenen:

De Rechtbank, zetelende in handelszaken, zegt dat het ten laste van Franckaert

valt hiervan het bewijs te leveren dat hij er niet toe gehouden is Van Spitael schadeloos te stellen, alsmede het bewijs bij te brengen der onvoorzichtigheid en der nalatigheid waarop hij zijn weder-eisch steunt; laat hem derhalve toe te bewijzen — ten titel van tegenbewijs in zijne hoedanigheid van gedaagde in de hoofdzaak en ten titel van rechtstreeksch bewijs in zijne hoedanigheid van aanlegger op weder-eisch — bij alle rechtsmiddelen getuigen inbegrepen: « dat de kar van Van » Spitael niet verlicht was; dat zij niet » alleen geen wit licht had links of aan » beide kanten van voren, maar ook geen » rood licht van achteren »;

Behoudt aan Van Spitael het tegenbewijs voor bij zelfde middelen;

Draagt het getuigenverhoor op aan den Heer Rechter Matthys of bij dezès verhindering aan elk anderen rechter door den Heer Voorzitter aan te duiden;

Zegt dat het eerste der door verweerder aangevoerde feiten, welk overigens op onvolledige en onduidelijke wijze is aangestipt, noch afdoende noch ter zake dienend is en dat het bewijs ervan dus niet behoort te worden toegelaten;

Beveelt aan partijen het bedrag der wederzijdsche gevorderde schadevergoeding nader toe te lichten en daaromtrent verder te concludeeren;

Kosten voorbehouden;

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN BRUSSEL

7e KAMER — 13 FEBRUARI 1932

Voorzitter: M. Bailly, eenig Rechter
Pl.: Mr Van Dessel en Mr Auwers

I. VERMOGENVERRIJING ZONDER OORZAAK — ONDERHOUD VAN KIND DOOR DERDEN — VERGOEDING VERSCHULDIGD DOOR DE OUDERS.

II. SCHENKING — STILZWIJGEN, GEEN BEWIJS.

De onderhoudskosten van een kind gedragen door derden maken voor de ouders een verrijking zonder oorzaak uit voor dewelke zij vergoeding verschuldigd zijn.

Het stilzwijgen van hem die het onderhoud op zich nam is onvoldoende om te bewijzen dat hij het inzicht had een kosteloze dienst aan de ouders te bewijzen.

Van Vlaanderen t/ Luckx

Aangezien de vordering strekt op grond van de verrijking zonder oorzaak tot de betaling van de som van veertien duizend zeyen honderd frank als vergoeding voor de onderhoudskosten door aanlegger aan een kind van verweerster verleend sinds Januari 1915 tot April 1927, hetzij gedurende twaalf jaar en drie maand;

Aangezien de daad van aanlegger onbetwistbaar eene verrijking uitmaakte voor verweerster die krachtens art. 203 van het Burgerlijk Wetboek persoonlijk verplicht was voor de onderhoudskosten van haar kind in te staan, welke verrijking des te grooter is geweest, daar verweerster, als oorlogsweduwe, een pensioen van drie honderd frank per jaar voor het kind, welke door aanlegger werd groot gebracht, getrokken heeft;

Aangezien verweerster beweert dat aanlegger, die haar broeder en 's kinds oom en voogd is, gehandeld heeft met het inzicht haar een schenking te doen; welk inzicht zij alleenlijk uit het stilzwijgen van aanlegger tot 1927 afleidt;

Maar aangezien verweerster terzelfder tijd beweert dat zij de melk en al de kleedingstukken van 't kind zou geleverd hebben en ook dat zij en hare kinderen kosteloos op de hoeve of in de beenhouwerij van aanlegger zouden gewerkt hebben, welke doenwijze geenszins samengaat met het inzicht van verweerster's, de diensten van aanlegger als een zuivere schenking aan te nemen;

Aangezien in die omstandigheden het bestaan der kwestieuze schenking niet behoorlijk bewezen schijnt te zijn en bijgevolg aanlegger gerechtigd is vergoeding te bekomen;

Aangezien deze, ten stelligste loochent dat verweerster zich om het kind zou bekommerd hebben of kosteloos op zijne hoeve zou gewerkt hebben;

Aangezien er dient aan verweerster toe te laten deze feiten te bewijzen:

Om deze redenen:

De Rechtbank,

Gehoord M. Winckelmans, substituut van den Procureur des Konings in zijn eensluidend advies;

Rechtdoende tegensprekelijk en alle verdere of strijdige besluiten afwijzend, alvorens recht te doen ten gronde;

Laat verweerster toe te bewijzen door alle rechtsmiddelen, getuigenissen inbegrepen;

1° dat zij sinds Januari 1915 tot April 1927 de melk en de kleedingstukken aan haar kind geleverd heeft;

2° dat zij, sinds Januari 1915 tot 1927 kosteloos met hare kinderen op de hoeve of in de beenhouwerij van aanlegger gewerkt heeft.

Nederlandsche Rechtspraak

HOF 'S-GRAVENHAGE, III.

11 FEBRUARI 1932

Voorzitter: M. L. A. M. Sassen
Raden: Mr E. Jellinghaus
en Mr A. A. F. W. van Romondt

ART. 1401 B. W. — AANVARING «HASSIA» — «KEULSCHE VAART» — «PIETER CODDE».

Daar het Hof aanneemt, dat er geen sprake van is geweest, dat de «Hassia» de koerslijn van de sleep heeft gekruist, daar zij elkander gestrekt liggend tegemoet voeren, is het niet van overwegend belang of de afstand, die hen toen scheidde, zoo groot was als de Rechtbank besliste, daar toch in ieder geval moet worden aangenomen, dat deze voldoende was om elkander zonder gevaar te passeeren, indien beide stuurboord hadden gehouden, waartoe zij volgens de reglementen verplicht waren.

1° A. Teuling, sleepbootkapitein, te Rotterdam;
2° J. de Bont, schipper, wonende aan boord van het schip «Pieter Codde», daarmede thans liggende te Rotterdam;

3° de N. V. Stoombootdienst «De Keulsche Vaart», te Utrecht;

4° de Handelsvennootschap onder de firma Ned. Rijnvaart-Vereeniging, te Rotterdam, appellanten, incidenteel-geïntimeerden, proc. Mr A. E. J. Nysingh,

tegen

de N. V. Reederij voorheen J. H. Koenigsfeld, te Rotterdam, geïntimeerde, incidenteel-appellante, proc. Mr W. A. Telders.

Het Hof, enz.;

In rechte:

Overwegende, dat de Rb. als vaststaande heeft aangenomen en blijkens den inhoud der in appel gewisselde conclusiën thans tusschen partijen vaststaat;

dat het tijdens de aanvaring reeds donker was doch goed vuren-zicht;

dat de «Hassia» achteruit de Parkhaven is uitgetrokken door de sleepboot «Vecht» dwars in de rivier;

dat vervolgens het schip gezwaaid is, waarbij de «Vecht» het achterschip tegen den vloed naar beneden heeft getrokken totdat het schip is komen te liggen voor den mond van de Parkhaven;

dat het schip toen met eigen kracht is begonnen de rivier op te varen, daarbij naar stuurboord koersende;

dat toen met het oog op de sleep van de «Keulsche Vaart», die van boven naderde, de «Hassia» een éénstootsignaal heeft gegeven, door de «Keulsche Vaart» met een tweestoot beantwoord, terwijl deze sleepboot naar bakboord uitweek;

dat deze wisseling van seinen, éénstoot tegen tweestoot, nog een of meermalen is herhaald, waarna de aanvaring is gevolgd tusschen «Hassia» en «Keulsche Vaart» en onmiddellijk daarop tusschen «Hassia» en «Pieter Codde», waarbij de «Keulsche Vaart» (hetgeen moet zijn de «Pieter Codde») de «Hassia» ongeveer in het midden van bakboord trof;

O. dat het Hof bovendien als vaststaande aanneemt:

dat de sleep voer ongeveer in het midden van het aldaar ongeveer 200 m. breede Noordelijke vaarwater;

dat de «Hassia» met haar voorsteven in aanraking is gekomen met de stuurboordzijde van het achterschip der voor haar langs loopende «Keulsche Vaart 5», en daardoor de ongeveer 25 m. lange tros, die deze sleepboot met haar sleepschip de «Pieter Codde» verbond is gebroken;

dat de aanvaringen hebben plaats gehad in het Zuidelijk deel van het vaarwater, dichter bij de boeien dan bij den Noordwal en de «Pieter Codde» daarbij ongeveer gestrekt in dat vaarwater lag met haar steven eenigszins naar bakboord, dus naar de boeien gericht;

O. dat de Rb. tevens als vaststaande aannam, dat de «Hassia», toen zij als voormeld liggende voor den mond van de Parkhaven begon op eigen kracht de rivier op te stroomen, ongeveer gestrekt in het vaarwater lag;

O. dat appellanten zich hierdoor gegriefd gevoelen en uitvoerig hebben betoogd, dat zulks niet het geval was, dat integendeel de «Hassia» toen zij van haar sleepboot «Vecht» was losgekomen en begon op te stroomen nog niet slaags gekomen en was

en niet — gelijk de Rb. verder heeft aangenomen — toen ongeveer in het midden van het Noordelijk vaarwater lag; dat dus de « Hassia » en de sleep ten onrechte zijn beschouwd als tegenliggers, die elkander bakboord op bakboord moesten passeeren daar toch — naar appellanten betoogen — de « Hassia » met den kop naar den Noordwal gericht was toen zij begon op te stoomen en stuurboord houdende kort langs den wal is omgezwaaid en haar richting genomen heeft naar de boeien, waarbij zij de koerslijn van de sleep op zóó korten afstand heeft gekruist, dat daardoor de aanvaring is veroorzaakt;

O. dat echter geen der talrijke getuigen welke in deze zaak zijn gehoord — behalve de getuige Wolthuis — hebben verklaard, dat de « Hassia » eerst naar den Noordwal haar koers genomen heeft, doch op grond der daarvoor door de Rb. aangehaalde getuigenverklaringen moet worden aangenomen dat zij voor den mond van de Parkhaven gestrekt ongeveer in het midden van het vaarwater lag, toen zij begon de rivier op te stoomen en kort vóór zij haar eerste eenstootsein gaf;

dat het Hof hierbij vooral groote waarde hecht aan de verklaring van den getuige Valster, die als kapitein voer op de sleepboot « Utrecht », welke met de door haar gesleepte « Harpen 17 », vlak voor de aanvaring plaats had, tusschen de sleep van de « Keulsche Vaart » en den Noordwal varende was op 30 à 40 m. uit dien wal en op een afstand van 20 à 25 m. van laatstgemelde sleep en gestrekt in het vaarwater;

dat toch deze getuige, die geen enkel belang heeft bij den afloop van dit geding, door den korten afstand waarop hij zich met zijn sleep voor wier navigatie hij de verantwoording droeg kort vóór en tijdens het ongeval bevond van de vaartuigen om wier koersen het thans gaat, met de grootste belangstelling en nauwgezetheid op de navigatie dier vaartuigen heeft moeten letten en dit ook blijkens de door hem afgelegde verklaring gedaan heeft;

dat die verklaring inhoudt dat de getuige toen hij zich op zijn sleepboot ongeveer ter hoogte van het midden van de Parkhaven bevond de « Hassia » uit de Parkhaven zag komen (haar groene licht dat hij eerst voor stuurboord vooruit zag verplaatste zich voor hem naar links — dus van den wal naar de boeien — tot hij het op een streek over bakboord zag) dat hij daarna van dat zelfde schip het roode (bakboords) licht zag eveneens een streek over bakboord vooruit, en eerst daarna de « Hassia » haar eerste eenstootsein gegeven heeft;

dat in aanmerking nemende de zwakke bocht, welke de Noordwal aldaar maakt, en de ligging van de « Utrecht » ten opzichte van dien wal, uit die verklaring in verband met de overige vaststaande feiten onafwijsbaar volkt, dat de « Hassia » voor zij haar sein gaf en toen zij met opstoomen begon in het midden of bijna in het midden van het Noordelijk vaarwater ongeveer gestrekt gelegen heeft en zeker niet met haar kop gericht naar den Noordwal;

dat dit dus in lijnrechten strijd is met hetgeen de getuige Wolthuis hierover opgaf;

dat het Hof de betrouwbaarheid van de waarnemingen van den getuige Valster verre stelt boven die van getuige Wolthuis 1° omdat eerstgenoemde, gelijk reeds werd overwogen het grootste belang had bij de navigatie der betrokken vaartuigen en die steeds met gespannen aandacht heeft gevolgd, terwijl Wolthuis, die zich bevond op een vaartuig, dat veilig gemeerd lag aan een zeeboot bij een der boeien in de rivier, daarbij geen belang had, immers geen verantwoording droeg en door de manoeuvres dier vaartuigen geen gevaar kon loopen en 2° omdat Wolthuis in zijn verdere verklaringen blijk heeft gegeven van een minder goed herinneringsvermogen daar hij in strijd met de vaststaande feiten opgaf dat het nog vrij goed daglicht was;

O. dat appellanten gereedelijk kan worden toegegeven, dat de verklaringen van vele der gehoorde getuigen in strijd zijn met die van getuige Valster;

daar daartegenover staan minstens even zoovele getuigen, wier verklaringen — met die van getuige Valster — door de Rb. in het beroepen vonnis als grondslag van hare beslissing zijn vermeld, en die geheel of althans in de groote lijnen met voormelde opgaven van Valster overeenstemmen;

O. dat appellant te vergeefs gepoogd heeft in zijne memorie van grieven de juistheid van die door de Rb. genoemde

getuigenverklaringen en de daaruit door haar gemaakte gevolgtrekking aan te tasten;

dat daaraan niet afdoet, dat de Rb. daarbij ten onrechte ook gebruik gemaakt heeft van de verklaring van den kapitein van de « Keulsche Vaart 5 » die — als zijnde partij in dit geding — niet als getuige had mogen worden gehoord, daar die getuigenis slechts is gebezigd om vast te stellen op welken afstand van elkander de vaartuigen bij het wisselen der eerste seinen zich bevonden, en die afstand op grond van de verklaringen der andere ten deze voormelde getuigen op ongeveer 350 m. kan worden geschat gelijk de Rb. ze ook schatte, immers uit de verklaringen in onderling verband genomen blijkt dat de « Pieter Codde » zich toen met haar midden dwars van bovenboei 8 bevond en haar sleepboot ongeveer ter hoogte van benedenboei 8;

O. dat waar uit het voorafgaande volgt, dat het Hof aanneemt, dat er geen sprake van is geweest, dat de « Hasisa » de koerslijn van de sleep heeft gekruist, daar op het oogenblik det de « Hassia » haar eerste eenstootsignaal gaf zij zelve zoowel als de sleep ongeveer in het midden van het vaarwater ongeveer gestrekt liggende elkander tegemoet voeren, echter niet van zoo overwegend belang is of de afstand die hen toen scheidde zóó groot was als de Rb. besliste, daar toch in ieder geval moet worden aangenomen, dat deze voldoende was om elkander zonder gevaar te passeeren indien beide, zoowel de « Hassia » als de sleep stuurboord gehouden hadden, waartoe zij ook volgens de reglementen verplicht waren;

O. dat de « Hassia » zulks gedaan heeft en onbetwist is, dat de sleep zulks zonder gevaar voor derden had kunnen doen, doch heeft nagelaten en zelfs in strijd met de seinen van de « Hassia » bakboord gehouden heeft;

O. dat uit het overwogene volgt, dat de « Keulsche Vaart 5 » door ten onrechte bakboord te houden de schuld draagt van de aanvaring en dat de « Hassia » vrij uitgaat, gelijk de Rb. terecht heeft beslist;

O. dat geïntimeerde incidenteel is gekomen in appél van het beroepen vonnis voor zoover haar daarbij is ontzegd hare vordering tegen de eigenaresse en den kapitein van de « Pieter Codde »;

dat echter deze ontzegging terecht is geschied, immers uit hetgeen omtrent de toedracht van het ongeval is gebleken niet met stelligheid of zelfs niet waarschijnlijk kan worden opgemaakt, dat de « Pieter Cnodde » toen haar sleepboot naar bakboord koerste eenige manoeuvre had kunnen doen waardoor eene aanvaring met de « Hassia » had kunnen worden vermeden, en het Hof zich geheel vereenigt met hetgeen te dezen aanzien door de Rb. is overwogen en beslist, en dit niet ontzenuwd acht door wat incidenteel appellante daartegen in appél heeft aangevoerd;

O. dat mitsdien de aangevoerde grieven zijn ongegrond en het beroepen vonnis moet worden bevestigd;

Recht doende:

Bevestigd het beroepen vonnis;

Veroordeelt appellanten in de kosten van het appél welke tot heden aan zijde van de wederpartij worden begroot op f 350;

Veroordeelt geïntimeerde, incidenteel appellante, in de kosten van het incidenteel appél welke tot heden aan zijde van de wederpartij worden begroot op f 100.

Cassatieberoep aanhangig.

Necrologie

Mr LOUIS VAN DEN BROECK

De droeve mare van het schier plotseling overlijden van onzen confrater Van den Broeck wordt ons daar zooveel gemeld.

Wel hadden wij vernomen dat hij sinds eenige dagen ziek en zelfs bedlegerig was, doch niets liet vermoeden dat het einde zoo nabij was, het einde van een leven van werkzaamheid.

Louis was een groot en onvermoeid werker, scheen genoegen te vinden in de afhandeling der menigvuldige gerechtszaken die hem, dank zijne groote talenten, zijne diepe rechtskennis, werden toevertrouwd.

Hij wordt uit ons midden weggemaaid in den vollen bloei van zijn rechterlijk leven. Lang zullen wij het aandenken blijven behouden van dezen confrater en vriend die, op eenige jaren, eene vooraan-

staande plaats op onze balie had verworven.

Aan zijne diepbedroefde echtgenoot en aan zijne kinderen biedt het Rechtskundig Weekblad zijne gevoelens aan van innige deelneming.

J. F.

Bibliographie

RAOUL MUSCHART. — Commentaire de la loi du 11 juin 1874 sur les Assurances; Préface de M. René Marq; Brussel, Etablissements Emile Bruylant. — Paris, Librairie générale de Droit (1932), XVII, 1 p.

De literatuur over het Belgische verzekeringsrecht is niet zeer uitgebreid. Het Traité des assurances terrestres van Begerem en De Baets verscheen in 1880. Pas in 1928 volgde het boek van Van Eeckhout, Le droit des assurances terrestres. Thans ligt het derde belangrijke werk, van de hand van den heer Raoul Muschart, directeur-generaal van de verzekeringsmaatschappij « La Métropole » te Brussel, dat zoo even van de pers kwam, voor ons.

Schrijver is een man uit de praktijk, en voor de verzekeringspraktijk is dit boek dan ook in de eerste plaats bestemd. Beter dan een jurist, kon deze uitnemende kenner van de stof, waarmede een dagelijkse omgang hem vertrouwd heeft gemaakt, de verzekeringsagenten en de hogere bedienenden der maatschappijen voorlichten omtrent een wet die de juridische grondslag vormt van het bedrijf waarin zij werkzaam zijn.

Kenschetsend voor den schrijver is, dat hij niet alleen is een man van het vak, maar hij is dit nagenoeg uitsluitend. Hieruit volgt de natuurlijke neiging om, bij het bespreken van de tegenstelling tusschen de belangen van verzekerde en verzekeraar, allicht als belanghebbende te rede-neeren, in casu als verzekeraar, in tegenstelling bijv. tot een auteur als Van Eeckhout, die andersom als jurist tot de praktijk is gegaan, en bij wien in deze materie het correctief van de juridische geschooldheid doorwerkt. Wanneer men dan te doen heeft met een werk, dat overigens gekenmerkt wordt door de degelijkheid van bouw, waarin schrijver telkens weer steunt op de grondige uiteenzetting van de gegevens uit de voor- en wordingsgeschiedenis van de wet van 1874, zijn afwijkingen van het juridische denken ongetwijfeld niet van gevaar ontbloot. Maar dit gevaar moet men toch weer niet overschatten, daar op de ontwikkeling van de rechtspraak de invloed van dit werk vermoedelijk niet een doorslagge-vende zal blijken te zijn. Hiertoe zijn de verwijzingen naar de jurisprudentie te zeldzaam en te weinig precies, en al wordt door schrijver een ruim gebruik gemaakt van de literatuur, betreft dit evenwel in het algemeen toch minder recente werken. Een blik op de bibliographie — waarom werd niet telkens de gebezigde druk aangegeven? — toont dit reeds overtuigend aan. Karakteristiek is aldus de houding van schrijver tegenover de in Frankrijk en vooral in Duitschland sterk doorgedrongen « Neuwert »-verzekering, een ontwikkeling van het rechtsleven die hij als in strijd met het indemnitaire karakter der schadeverzekering afwijst en als « injuste, illogique, dangereux et immoral » bestempelt — zoozeer schijnt de gedachte bij hem voor te zitten, dat de wet van 1874 een sluitsteen is, waar zij integendeel juist het uitgangspunt is van een gansche reeks ontwikkelingen uit het rechtsverkeer, die schrijver wel ziet maar die hij geheel anders dan hij moeten waardeeren.

Wie over de ontwikkeling van het verzekeringsrecht in België inlichtingen verlangt, zal met voordeel van dit werk gebruik maken. Hij verlieze echter hierbij niet uit het oog, dat de strekking ervan is, om het tegenwoordig geldende recht binnen het keurslijf van de verzekeringswet van 1874 te dwingen. Naar den vorm is het een commentaar op de 43 artikelen van deze wet. Naar den inhoud brengt het andermaal het bewijs, dat het levende recht sedert 1874 boven de wet is uitgegroeid: de volheid der stof, trouwens door schrijver behandeld, de hoeveelheid der problemen, ook door hem gezien en nagegaan, hebben de beknelling van de wet doorbroken. Eens te meer is gebleken, dat heel dikwijls de wettelijke bepalingen in botsing komen met het gewoonterecht, dat zich hier in de praktijk van de polis heeft doorgezet.

Vandaar dat dit boek, zij het geheel buiten zijn bedoeling, de wenschelijkheid komt onderstrepen van een nieuwe wettelijke regeling van de verzekering. Treffend is dan ook de opmerking van den inleider, prof. Marq: « Il appartient au juriste de faire mieux comprendre les lois ou si, bien comprises, elles apparaissent défectueuses, de les faire rectifier ».

In het privaatrecht is het verzekeringsrecht een der takken die het sterkst den invloed hebben ondergaan van de ontwikkeling in de andere landen. Wat dit werk nu echter aantoonst is, dat het Belgische verzekeringsrecht schier geheel buiten deze beweging is gebleven sedert meer dan het vierde van een eeuw. Op het meer beperkte gebied der brandverzekering was dit reeds duidelijk uit de algemeene voorwaarden van de brandverzekeringsspolis van het Comité des assureurs belges, van 1924. In Zwitserland en Duitschland bestaat sedert 1908, in Frankrijk sedert 1930, een wetgeving betreffende het verzekeringskontraat, die in belangrijke principiële gevallen juist die oplossingen brengt, die schrijver onvereënnigbaar acht met de vereischten van de goede zeden en een doelmatige verzekerings-techniek. Daar bijv. waar, voor wat aangaat de opgaven nopens het risico, waartoe de verzekerde is verplicht bij het afsluiten van de overeenkomst, schrijver van oordeel is, dat enkel het strenge systeem van artikel 9 van de Belgische wet in overeenstemming is te brengen met de vereischten van het verzekeringsbedrijf, verschoont evenwel de Fransche wet van 1930 den verzekerde, die te goeder trouw verkeerde of onvolledige verklaringen deed, en gaat de Zwitser-sche wet zelfs zoover, den zoogenaamden « Anzeigepflicht » van den verzekerde door een « Ant-wortspflicht » te vervangen. Andere voorbeelden zouden zijn: de regeling in geval van verzwaring van het risico tijdens den duur van het kontraat; de deelbaarheid der premie; de gevolgen van het niet-betalen der premie op den vastgestelden termijn; de verzekering of verzekerbareheid van de

grove schuld van den verzekerde; de regeling der vervalsbepalingen.

Indien de opvatting van dezen schrijver typisch is voor het standpunt van den Belgischen verzekeraar, kan men zeggen dat men hier niet, in welke mate volgens dit type van assuradeur het belang van het bedrijf een streng optreden tegenover den verzekerde vereischt. Het is geen geringe mate van strakheid. Ongetwijfeld ligt deze houding in de lijn van de wet van 1874, zooals schrijver duidelijk laat zien. Of zij in werkelijkheid met het welbegrepen belang van het bedrijf strookt, is echter een andere kwestie. Een afwijkend antwoord op deze vraag geven de Fransche verzekeraars, die in 1913 in samenwerking met een liga van verzekerden een brandpolis uitwerkten, die van een zeer ruime opvatting getuigt en waarvan door den wetgever van 1930 verschillende punten werden overgenomen.

Ten slotte is een werk als dit een verheugende blijk van de belangstelling in de grondslagen en den opbouw van de verzekeringswetenschap, die levendig is in de kringen van het bedrijf zelf en een waarborg biedt dat de weg open wordt gehouden, langs welken wij eenmaal gelijken tred zullen kunnen houden met wat elders op dit gebied gepresteerd werd.

Maar al te vaak nog worden bovendien theorie en praktijk tegenover elkander gesteld: de arbeid van den heer Muschart levert het bewijs, dat zij elkander kunnen en moeten doordringen.

H. J.

REVUE TRIMESTRIELLE DE DROIT CIVIL (31e année, n° 3). — Les obligations et la responsabilité du garantiste, par Mlle Andrée Jack. — Variété: Les effets des obligations, par M. Henri Capitant. — Bibliographie des ouvrages sur le droit civil: a) France, par MM. René Demogue et Maurice Gégout; b) Pays étrangers. — Chroniques de jurisprudence en matière de droit civil: a) Personnes et droits de famille, par M. Eugène Gaudemet; b) Obligations et contrats spéciaux, par M. René Demogue; c) Propriété et droits réels, par M. Henry Solus; d) Successions et donations, par M. René Savatier. — Chronique de jurisprudence en matière de procédure civile, par M. René Japiot. — Jurisprudence belge en matière de droit civil, par MM. Léon Graulich en Paul Laloux. — Jurisprudence des juridictions mixtes d'Egypte, par M. René Demogue. — Jurisprudence roumaine en matière de droit civil, par M. Alexandre Vallimaresco. — Notes parlementaires, par M. Pierre Voirin.

ZEITSCHRIFT FÜR OFFENTLICHES RECHT. Band XII. Heft. 4. — Hans Kelsen: Unrecht und Unrechtsfolge im Völkerrecht. — Dr. Albert Jovishoff: Kapitalismus und Demokratie. — Boekbespreking: Staats- und Verwaltungsrecht; Staatskirchenrecht.

REVUE CRITIQUE DE LEGISLATION ET DE JURISPRUDENCE (72e année, N° 5, 6, 7, 8, Mei-Augustus, Tome LII, 1932).

Inhoud. — « Examen doctrinal ». — Les sûretés réelles, par Emile Becqué, professeur à la Faculté de Droit de Montpellier. — Des droits des successibles éventuels devant l'inaction de l'héritier préférable, par Henri Cabrillac, docteur en Droit, licencié ès lettres. — Les propriétés collectives, les indivisions et l'effet déclaratif du partage, par Jean Vincent, docteur en droit, avocat à la Cour de Paris. — La notion de salarié au sens de la loi des assurances sociales, par Jean Plassard, professeur à la Faculté de droit, avocat à la Cour de Toulouse. — Bibliographie.

BULLETIN DES ASSURANCES (Xe jaar, 1932, 3e trimestre, n° 46).

Inhoud. — « Doctrine »: G. Dor: Des accidents du travail régis par les lois du 15 mai 1929 et du 18 juin 1930. — Ch. Lelubre: Les frais de justice et notamment les frais d'expertise en matière d'accidents du travail. — A. De Ville: De l'obligation solidaire ou « in solidum » des co-auteurs d'un quasi-délit. — M. Héger: Le risque opératoire. — Doct. Martin: La dépréciation de capacités professionnelles chez les amputés des membres. — M. Hallet: Note complémentaire sur le calcul du « Capital prothèse ». — L. Maingie: Commentaire actuariel de la loi du 25 juin 1930 relative au contrôle des entreprises d'assurances sur la vie (Suite). — « Etudes »: Ed. Henuise: De la réparation des accidents de droit commun (Analyse de la jurisprudence relative à l'attribution et au calcul des dommages et intérêts). (Ire partie). — « Jurisprudence ».

Balieleven

JONGE BALIE VAN BRUGGE

VERGADERING VAN 8 NOVEMBER 1932

Op 8 November 1932 hield de Jonge Balie te Brugge haar eerste gewone vergadering in de boekerij der Balie, te zes uur 's avonds.

Op deze gewone vergaderingen wordt bij ons anders niets gehoord dan zgn. « verslagen over rechtspraak ».

Deze verslagen zijn als volgt opgevat: Een zestal confraters zijn aangeduid, om elk in een rechtsvak de rechtspraak en ook wel de gepubliceerde artikelen na te lezen. Een confrater is bijzonder belast met het volgen van de verschijnende wetten en wettelijke teksten. Elk van hen brengt dan, om de twee of drie maanden, naar gelang de voorhanden stof, ter vergadering verslag uit over wat in zijn rechtsvak merkwaardigs verscheen.

Dit stelsel laat aan al de confraters toe op de hoogte te blijven van het heele rechtsleven zonder alle tijdschriften te moeten lezen.

Op de vergadering van 8 November werd aldus verslag uitgebracht over burgerlijk recht door Mr Verougstraete, junior, over strafrecht door Mr Samyn, over de wetgeving door Mr Jonckheere en over industrieel recht door Mr Vanden Bussche.

De voorzitter had bij het begin der vergadering ook de aanwezige confraters verwelkomd en in het bijzonder de twee pas ingeschreven stagisten die eraan gehouden hadden reeds deze eerste vergadering bij te wonen. Hij dankte ook de verslaggevers.

De vergadering werd te acht uur gesloten.

Uitgever: Druk. « Themis ».

Best.: R. Van Cauteren

Korte Ridderstraat, 22. Antwerpen. — Tel.: 200.95